

"З добром у серці, з Україною в душі"

про успішних українських підприємців-меценатів в історії

#ЩедрийВівторок

Сьогодні поговоримо про:

- всеукраїнський день добрих справ #ЩедрийВівторок;
- історію появи та ідею створення ініціативи #ЩедрийВівторок;
- успішних українських підприємців-меценатів: Олексія Алчевського, Григорія Гладинюка, Євгена Чикаленка, Андрея Шептицького, а також родину Симиренків, Терещенків, Харитоненків;
- традиції добрих справ, які є в наших родинах та громадах.

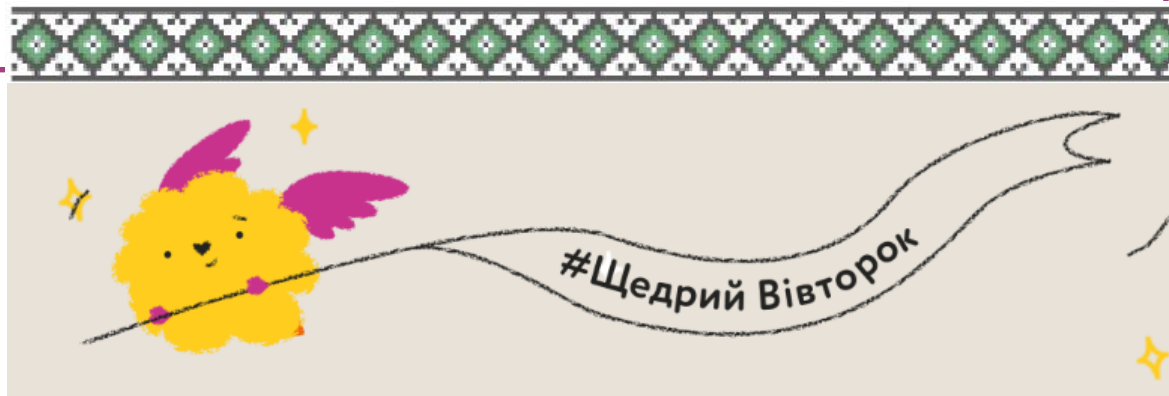
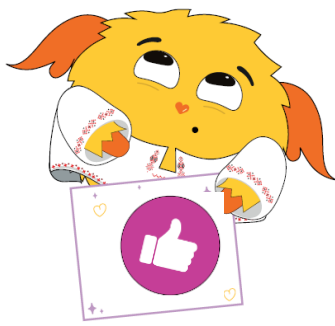
Обговоримо всі добрі справи, які були зроблені за рік, та створимо дошку благодійності з їхнім описом.

#ЩедрийВівторок

Ідея створення цієї ініціативи: спонукати людей робити добрі справи. Згодом ця ініціатива перетворилася на глобальних рух.

#ЩедрийВівторок - це міжнародний благодійний рух, який є частиною **#GivingTuesday**. Акція проводиться в наступний вівторок після Дня подяки — зазвичай між 27 листопада та 3 грудня. Акція була започаткована **у 2012 році в США**. **У 2018** році вона вперше стартувала в Україні з хештегом **#ЩедрийВівторок**. Україна стала **154** країною, що приєдналася до руху.

Родина Смиренків

Смиренки – унікальна родина, що пройшла шлях від кріпацтва до мільйонних статків.

Близько 200 років тому кріпак козацького роду **Федір Смиренко** з **Черкащини** та його приятель Степан Яхненко організували свій перший «бізнес»: вони орендували млини, торгували хлібом, худобою та товарами зі шкіри.

Федір Смиренко

Родина Смиренків

Завдяки прибуткам від цього бізнесу Федір викупився з кріпацтва та разом зі своїм партнером створив компанію Торговий дім «Брати Яхненки і Смиренко», яка згодом стала давати мільйонні прибутки.

Етикетка цукрової продукції, яку випускала компанія "Брати Яхненки та Смиренко"

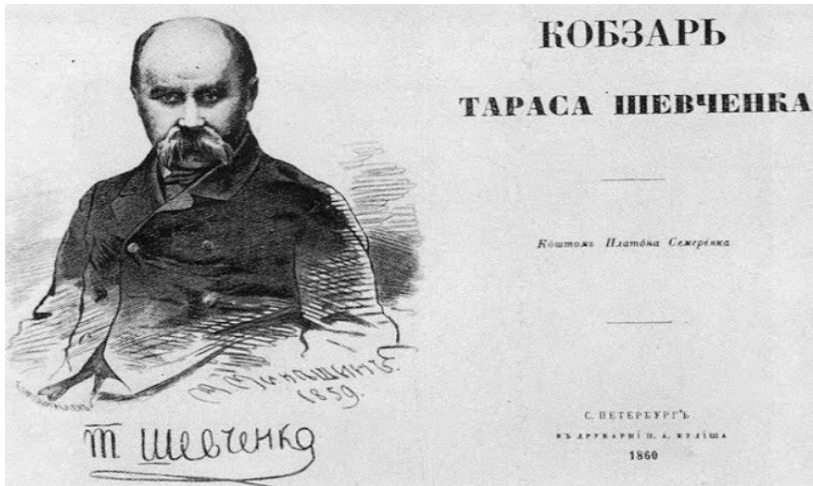

Родина Симиренків

Після навчання у Франції управління фірмою перейняв син Федора – **Платон Федорович Симиренко**. Саме він у 1860 році профінансував вихід одного із нечисельних прижиттєвих видань «Кобзаря» Тараса Шевченка.

Платон Симиренко

Родина Симиренків

- **Василь Симиренко (брат Платона Симиренка)** запровадив низку інновацій. Він зареєстрував **патент** (авторське право на винаходи) **на обладнання і машини для цукроварень**, що допомагало економити гроші на переробці цукрових буряків.
- За заповітом мецената усе його майно, що оцінювалося близько у **10 мільйонів карбованців**, він віддав Товариству допомоги українській літературі, мистецтву та науці на потреби українського національного руху.

Василь Симиренко

Василь Симиренко також підтримував грошима діяльність українських літераторів і науковців, зокрема **Михайла Грушевського, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського.**

Родина Терещенків

Девіз родини Терещенків – «Прагнення до суспільної користі». Адже 80% своїх прибутків вони віддавали на добродійність.

Терещенки – українські промисловці, землевласники та меценати XIX — XX століття. Серед Терещенків були зразкові підприємці, успішні банкіри, талановиті політики та вчені.

Родина Терещенків

Артем Терещенко

Започаткував династію цукро заводчиків **Артемій Терещенко**, якого ще замолоду називали «Карбованець». Він здобув свої перші статки завдяки постачанню деревини та хліба для армії, потім захопився цукроварінням та іншими галузями промисловості.

Родина Терещенків

Згодом правою рукою Артемія став його син – Микола, який завдяки своєму підприємницькому хисту суттєво примножив статки родини.

Терещенки обрали для родинного герба жовто-блакитні кольори.

Микола Терещенко

Родина Терещенків

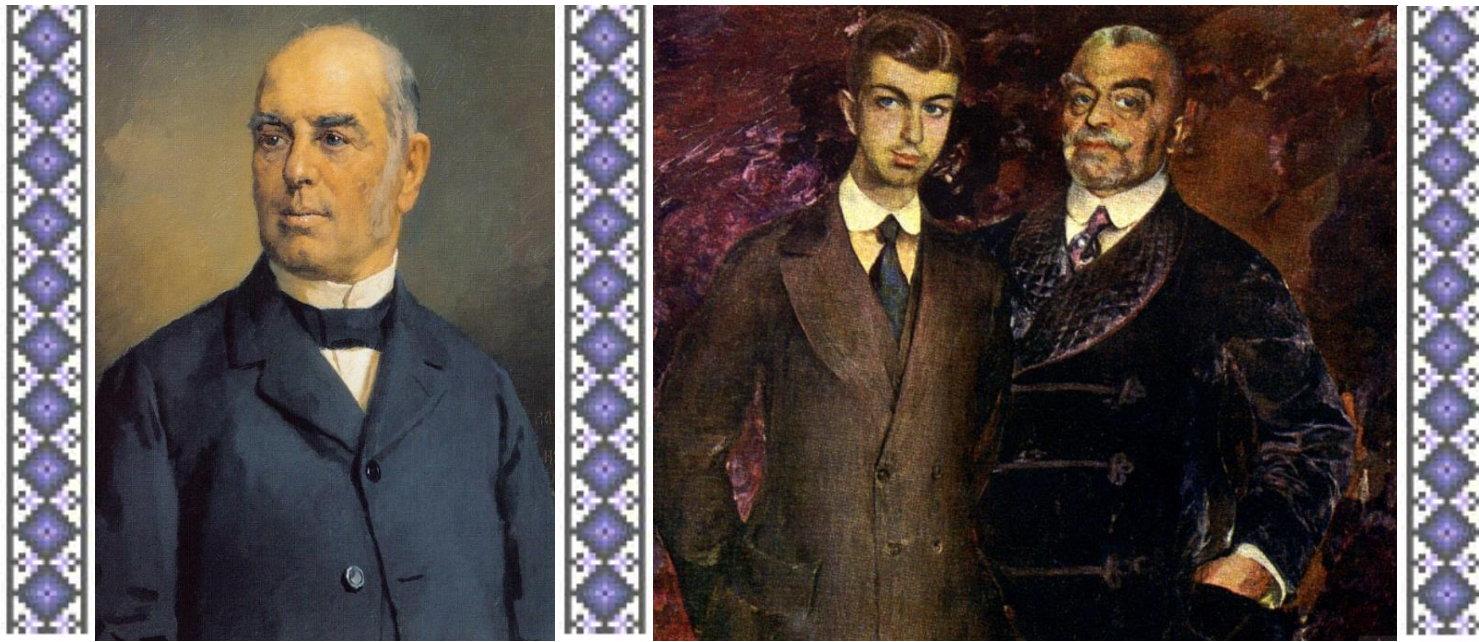
Михайло Терещенко

Онука Миколи Терещенка – Михайла називали фінансовим генієм. Він був співвласником кількох фінансових компаній і банків у Франції та на Мадагаскарі, успішно займався бізнесом у Мозамбіку.

Михайло Терещенко також був благодійником, створював притулки для українських емігрантів і допомагав їх облаштовувати, але не афішував цей бік своєї діяльності.

Родина Харитоненків

«Любіть м. Суми так, як люблю я», – заповідав своїй сім'ї український підприємець, цукрозаводчик Іван Харитоненко.

Родина Харитоненків

Сумський рафінадний завод

Герб Харитоненків

Родина Харитоненків

Продовжив справу батька Павло Іванович Харитоненко. Йому вдалося значно розширити бізнес та привабити нові інвестиції. На початку ХХ століття особистий капітал Харитоненка молодшого в справах торгового дому становив понад **15 мільйонів карбованців.**

Іван (син Павла) та Павло Харитоненки

Родина Харитоненків

Завдячуючи фінансовій допомозі **Павла Харитоненка**, місто Суми стало одним із найкращих на Слобожанщині в архітектурному та культурному плані.

Для того, щоб зробити рідне місто Суми більш відомим, Павло та його дружина запросили до співпраці багатьох відомих фотографів, які зробили світлини міста Суми та його околиць, а згодом надрукували їх у Стокгольмі.

Троїцький собор на початку XX століття

Родина Харитоненків

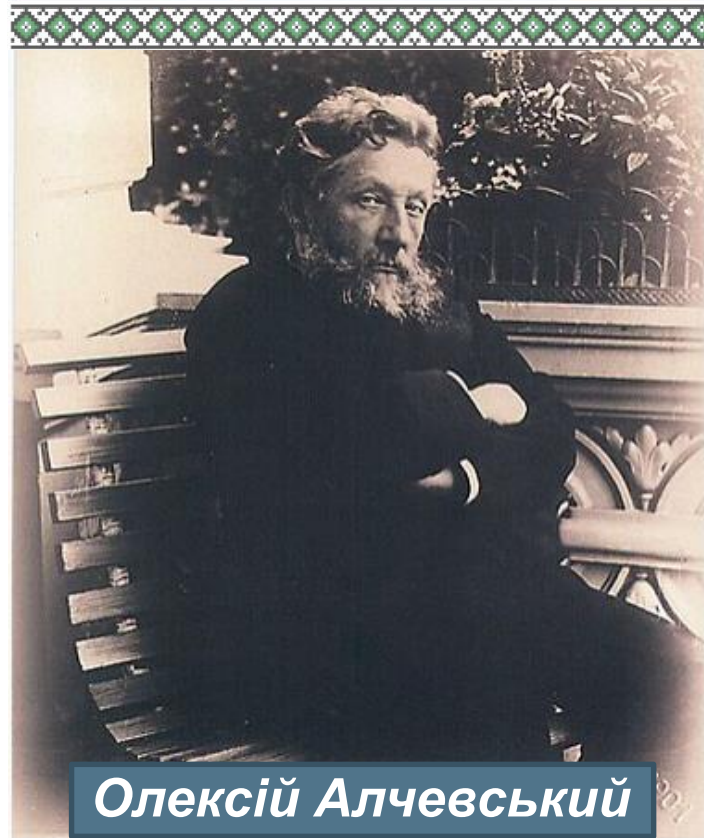
Павло Харитоненко був також одним із меценатів будівництва пам'ятника Богдану Хмельницькому у Києві, що й досі є окрасою Софійської площі.

Олексій Алчевський

Олексій Алчевський – український фінансовий геній і меценат, який інвестував свої статки не лише в створення транспортних компаній, банків, металургійних заводів та залізорудних шахт, але й підтримував українську освіту та культуру.

Олексій Алчевський

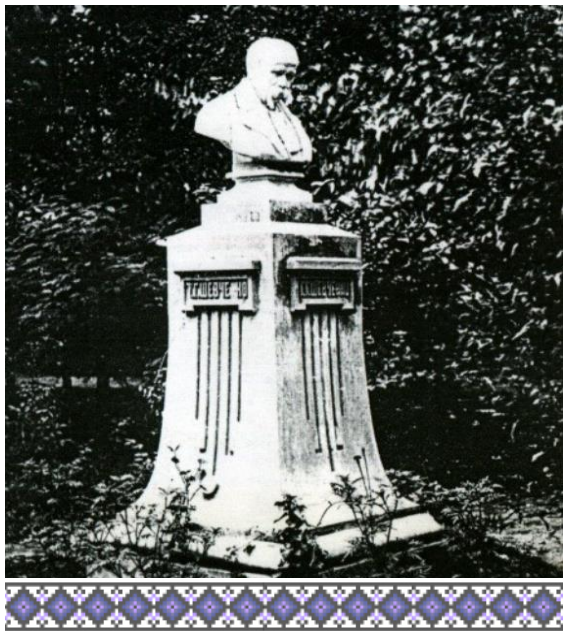
Олексій Алчевський

Його дружина **Христина Журавльова** займалась освітнім рухом, тому підприємець фінансував недільні школи, завдяки чому з'явилися такі навчальні заклади як: Харківське комерційне училище імператора Олександра III, сільськогосподарський інститут і Катеринославське вище гірниче училище.

Христина Журавльова 18

Олексій Алчевський

Стосовно українського руху Олексій Алчевський перебував у конфронтації з тогочасними чиновниками. В 1898 році у своїй садибі в Харкові він відкрив перший в Україні та світі пам'ятник Тарасу Шевченку. У ті часи офіційно відкрити пам'ятник українському поетові було неможливо, тому він зробив це як приватна особа на власній території в саду.

Перший в Україні пам'ятник Тарасові Шевченку існував на території садиби Алчевських у Харкові в 1900-1901 роках.

Олексій Алчевський

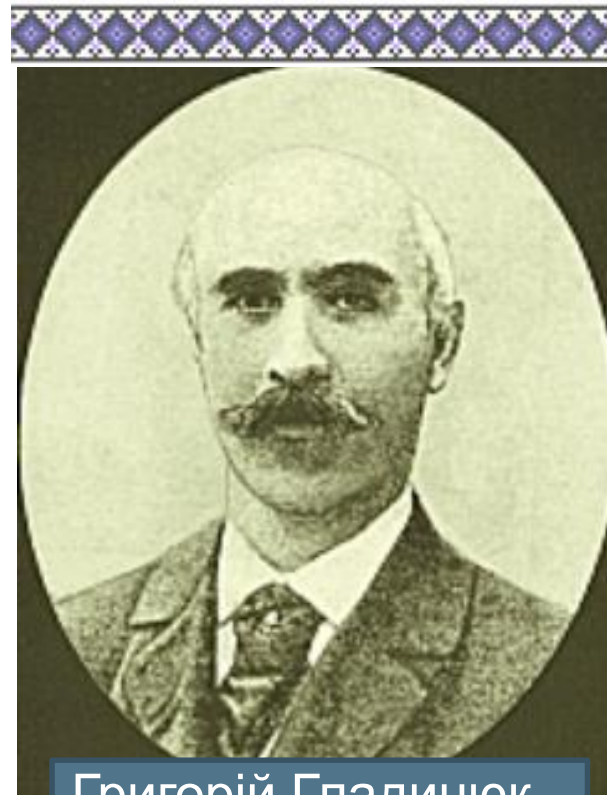

За словами дружини, Олексій Алчевський був «фанатичним українцем», вкладав великі суми грошей в розвиток українського руху. За його кошти були споруджені церкви, лікарні, бібліотеки, недільні школи в Сумах.

Григорій Гладинюк

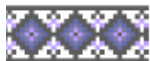
Григорій Гладинюк – це фантастична людина, яка пройшла шлях від кріпака з Волині до купця першої гільдії, мецената, благодійника та відомого підприємця Києва другої половини XIX століття.

Григорій Гладинюк

Григорій Гладинюк

Завдяки чесному веденню бізнесу та добрим партнерам підприємцю вдалося відкрити триповерховий **«Готель Гладинюка»** в Києві з рестораном і винним погребом. У «Путівнику по Києву» Василя Бублика 1894 року зазначено цей готель **у п'ятірці кращих у місті**. Не втратить перших позицій заклад і пізніше.

Готель Гладинюка

Готель Гладинюка (зліва), початок ХХ ст.

Григорій Гладинюк

Григорій Гладинюк побудував лікарню в селищі, де він народився – Базалії. Витративши на будівництво понад **47 тисяч карбованців** і забезпечивши медичний заклад капіталом на майбутнє, меценат передав його у громадське користування.

Лікарня, відкрита коштом Гладинюка

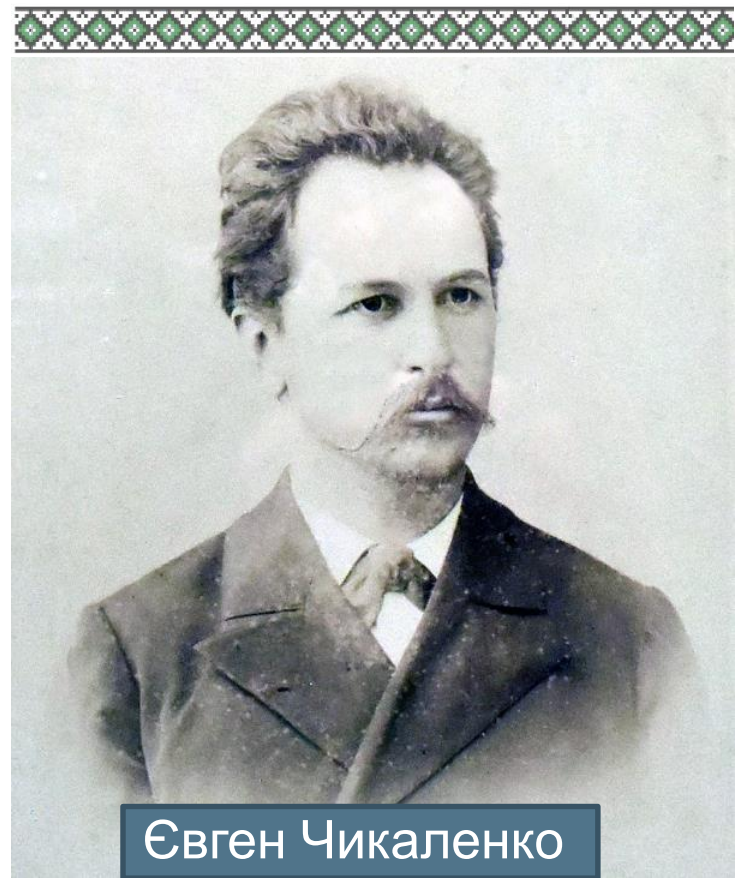
У старості Григорій Гладинюк зважився на ще кілька благодійних справ. Одержані та заощаджені кошти підприємця були направлені на будівництво в Києві лікарні для хронічно хворих і будівництво та утримування притулку-ясел для немовлят, покинутих батьками.

Євген Чикаленко

«Легко любити Україну до глибини душі, а ви спробуйте любити її до глибини своєї кишені», – говорив Євген Чикаленко

Євген Чикаленко – визначний громадський діяч, меценат, агроном і видавець.

Євген Чикаленко

Євген Чикаленко

Євген Чикаленко став ініціатором та меценатом єдиних українських газет на Наддніпрянщині – **«Громадської Думки»** (1905) і **«Ради»** (1906-1914). Газета **«Рада»** стала першою національною платформою для висловлення українцями поглядів на ключові питання суспільно-політичного та громадського життя, ознакою їхнього національного буття.

Євген Чикаленко

Євген Чикаленко був великим землевласником і талановитим агрономом. Завдяки впровадженню сучасних методів обробітку землі досягав хорошого врожаю навіть у посушливі роки.

Євген ЧИКАЛЕНКО

РОЗМОВА

ПРО СІЛЬСЬКЕ ХАЗЯЙСТВО

в 5 книгах

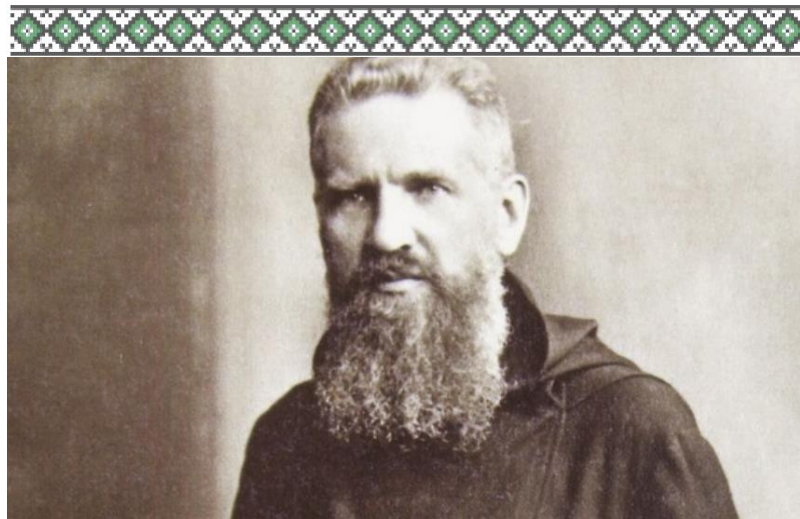
Про свої ноу-хау розповідав селянам. Його робота **«Розмови про сільське хазяйство»** у п'яти книгах стала своєрідним бестселером того часу та видавалася півмільйонним накладом.

Андрей Шептицький

«Україна лише сама себе зможе змінити. Ключ до перетворення України знаходиться в ній самій. Нам важко змінити зовнішні обставини, проте в нашій волі змінити себе.» - Андрей Шептицький

Андрей Шептицький був не лише авторитетним релігійним діячем, а й успішним банкіром, підприємцем, інвестором і меценатом.

Андрей Шептицький

Андрей Шептицький

За кошти Андрея Шептицького повністю / частково функціонували:

- народна лікарня;
- консультація для матерів;
- кілька сиротинців;
- духовна академія;
- малярська студія та кілька шкіл.

У 1905 році Андрей Шептицький заснував Український Національний Музей та придбав для нього приміщення.

Національний музей у Львові

Андрей Шептицький

Завдяки митрополиту український **бізнес зміг вижити** в непрості **30-і роки ХХ століття**. Меценат залучав інвесторів до різних сфер та сам робив вклад у жіноче підприємництво.

Щире бажання сприяти зміцненню українського промислу **спонукало його до капіталовкладення в першу українську кондитерську фабрику «Фортуна нова»**, яку очолювала **Климентина Авдикович-Глинська**, яка згодом стала повноцінним бізнес-партнером митрополита.

Климентина Авдикович-Глинська

Андрей Шептицький

Андрей Шептицький не втомлювався навчати фінансовій грамотності свою паству.

У своїх посланнях неодноразово давав поради:

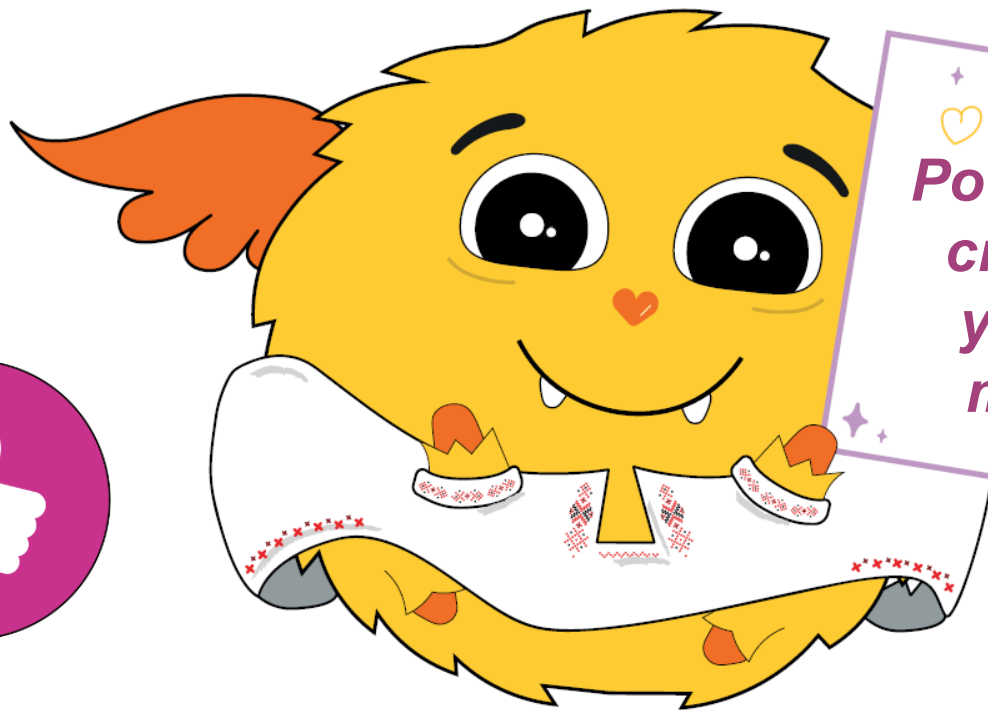
- як вести бізнес;
- розпочати власну справу;
- бути фінансово грамотним;
- розумно та ощадливо витратити кошти;
- планувати власний бюджет.

«Книгу видатків» він завжди вів сам.

Записував туди всі витрати, навіть найменші.

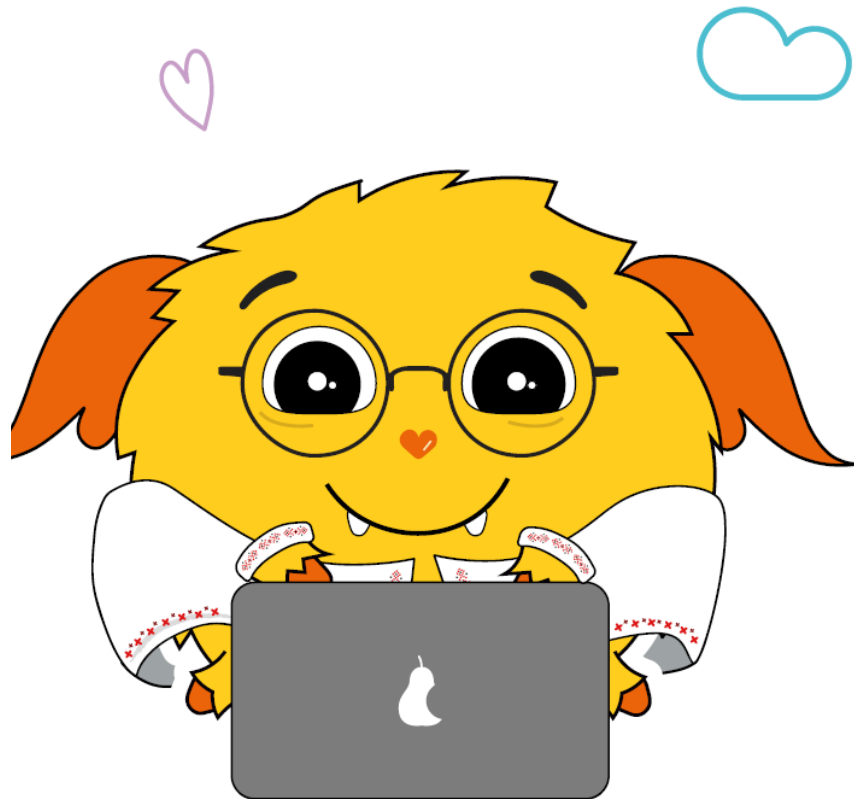
Підсумки заняття

Робити добрі
справи – це
українська
традиція!

Обговорення

Розповідь про якого
мецената Вас вразила
найбільше?
Поясніть чому?

Обговорення

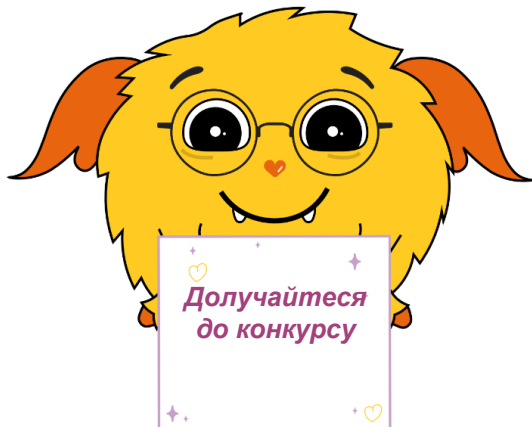

Обговоріть, які є традиції
благодійності. Які традиції
робити добрі справи є у ваших
родинах і громадах. Згадайте
про меценатів та благодійників
вашого регіону.

#ТрадиціїДобрихСправ

Долучайтеся до конкурсу

Розповідайте про традиції добрих справ, долучайтеся до конкурсу!

Конкурс відеоробіт «Традиції добрих справ» – це освітня ініціатива, під час якої учні / студенти створюють відео, в яких розповідають про традиції благодійності, як допомагати тим, хто потребує допомоги, робити добрі справи в родині, громадах певного регіону чи області.

#ТрадиціїДобрихСправ

Дошка благодійності

Згадайте всі добрі справи, які Ви зробили за 2023 рік, та створіть **дошку благодійності**, де вони будуть описані.

